

Lisa 1. Ülevaade rakendusest, nõuded pakkumisele

Rakenduse eesmärk

Avalike teenuste kataloogi (riigiteenuste rakenduse) **eesmärk:**

- Olla abivahend, mille abil on võimalik riigis tekitada ühtne ülevaade avalikest teenusest.

Rakenduse **kõrvaleesmärgid:**

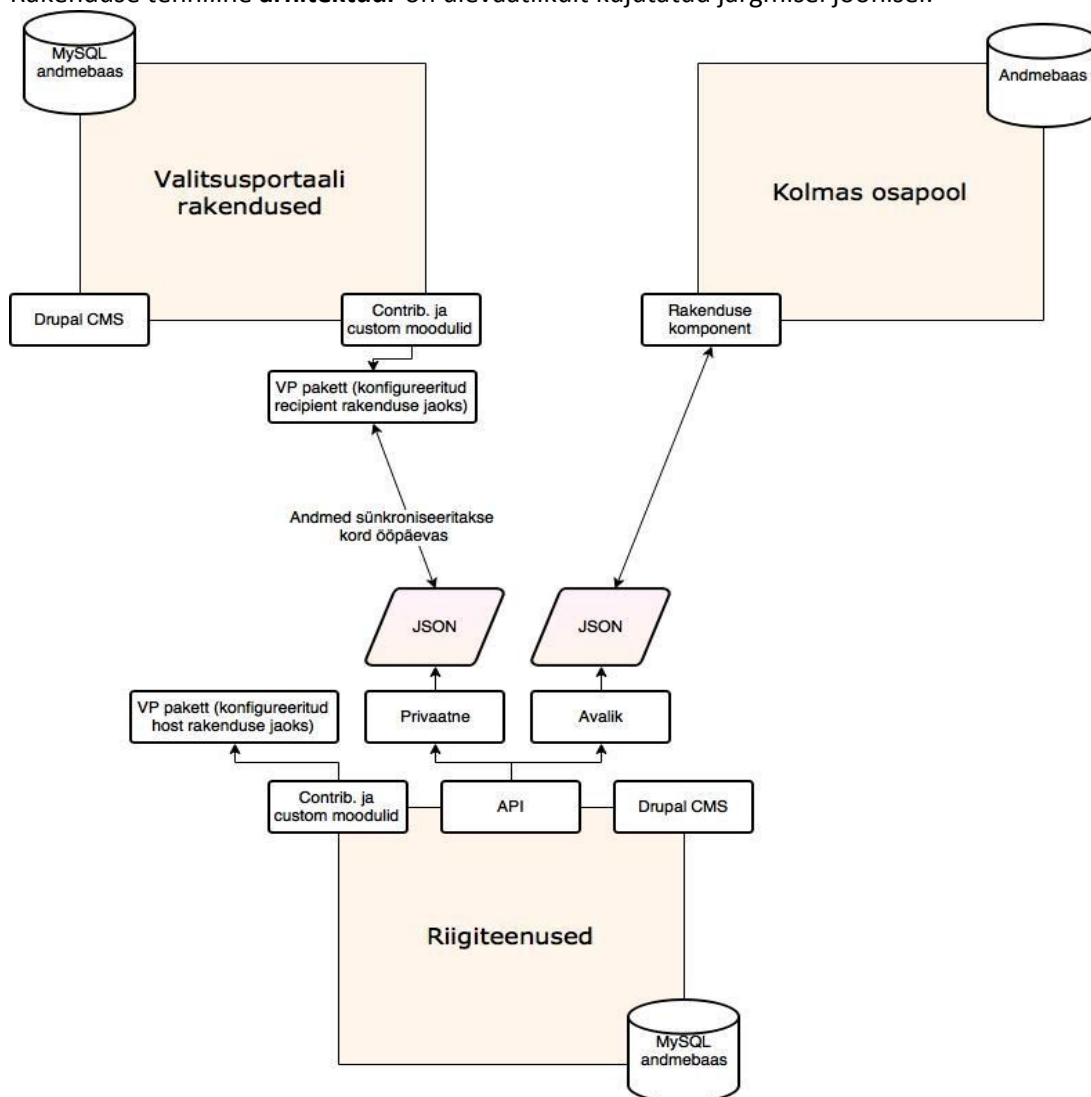
- Olla keskne abivahend avaliku sektori asutustele avalike teenuste ühtsele standardile vastavalt kirjeldamiseks
- Olla keskne abivahend avalike teenuste kirjelduste (sh baasstatistika) avalikustamiseks
- Olla keskne abivahend avalike teenuste klientidele teenuste otsimiseks avalikus vaates

Avaliku teenuse all peetakse silmas avaliku sektori poolt osutavat teenust, kus toimub kontakt eraisiku, juriidilise isiku (sh teise avaliku sektori asutusega). Näiteks avalduse esitamine loa saamiseks.

Kataloog koondab kokku kõik avalikud teenused, olenemata sealjuures teenuse osutamise viisist/kanalist (e-teenus, veebilehel, teenusepakkuja juures, jne). Teenuste info koondamine ühte tehnilisse lahendusse annab hea võimaluse viia teenuste kirjeldused ühtsetele alustele, muutes need paremini mõistetavaks ning andes paremad orientiirid teenuste tarbijatele. Täna tihtipeale puudub teenuste lõpptarbijatel ülevaade, milliseid teenuseid, mis asutused ja kus osutavad (või kust üldse teenuste kohta infot leida). Teenuste kataloog tekitab selle ülevaate ning võimaluse tulevikus iga asutuse kodulehel „teenuste“ rubriigist leida üles teenused, mida konkreetne asutus osutab.

Arhitektuur

Rakenduse tehniline **arhitektuur** on ülevaatlilikult kujutatud järgmisel joonisel:

Teenuste kirjeldamine toimub riigiteenuste rakenduses (<http://riigiteenused.ee/et/user>), kuhu kasutaja peab sisse logima. Teenuste kirjelduste avalikustamiseks on kaks suunda:

- **Valitsusportaali rakendus** (valitsusportaali disainiga ministeeriumite kodulehed, põhineb drupalil). Praegu on see üleval ainult MKM kodulehel: <https://www.mkm.ee/et/teenuste-otsing> Tulevikus peaks olema kõikide ministeeriumite kodulehtedel sarnane teenuste „sakk“ ning hiljem ka allasutuste kodulehtedel (kes kasutavad valitsusportaali paketti). Iga asutus installima oma kodulehe laienduse, et teenuseid välja kuvataks.
- Avalik **API** masinloetavate andmete allalaadimiseks: <https://www.riigiteenused.ee/api/et/all> (inglise keelde tõlgitud teenuste kirjelduste jaoks: <https://www.riigiteenused.ee/api/en/all>).

Praeguse rakenduse arhitektuur on kirjeldatud täpsemalt lisas 6. Teenuste kirjelduste salvestamine ja väljaandmine toimub JSON formaadis.

Kasutajad, nende põhiprotsessid

Rakenduse kasutajagrupid on järgmised ning rakenduse kasutusprotsessid üldjoontes:

- **Avalike teenuste tarbijad** (kliendid):

- Lähevad ministeeriumi kodulehele (hetkel ainult MKMi kodulehel) ning klikivad „sakil“ „Haldusala teenused“
- Otsivad teenuste otsingu vaates sobiva teenuse (<https://www.mkm.ee/et/teenuste-otsing>)
- Leides sobiva teenuse, klikivad teenuse pealkirjale, mis suunab tarbija kanalisse, kus teenust saab koheselt kasutada või mitte e-teenuse puhul lehele, kus on teenuse tarbimiseks vajalik info.
- **Laiem avalikkus** (nt ajakirjandus, riigivalitsemise huvilised):
 - Lähevad ministeeriumi kodulehel (hetkel ainult MKMi kodulehel) ning klikivad „sakil“ „Haldusala teenused“
 - Lähevad statistika vaatesse (<https://www.mkm.ee/et/statistika/valitsus>) ning otsivad sealt endale vajaliku asutuse/haldusala statistika
- **Peaadministraator** (hetkel on selle õigustega 2 kasutajat MKMis):
 - Logib sisse riigiteenuste rakendusse (www.riigiteenused.ee)
 - Vaatab rakenduses kõikide haldusala asutuste teenuseid, vajadusel kirjeldab uusi teenuseid kõikide haldusala asutustele või muudab olemasolevaid teenuste kirjeldusi (sh teenuseid, mida kõikide haldusala asutuste sisestajad on sisestanud)
 - Annab rakenduse kasutajaõigusi haldusala administraatoritele, sisestajatele, määrab kasutaja(d), kes omab toimetaja rolli
- **Haldusala (ministeeriumi) administraator** (hetkel on 12 haldusala ning 12 haldusala administraatorit):
 - Logib sisse riigiteenuste rakendusse (www.riigiteenused.ee)
 - Vaatab rakenduses oma haldusala asutuste teenuseid, vajadusel kirjeldab uusi teenuseid oma haldusala asutustele või muudab olemasolevaid teenuste kirjeldusi (sh teenuseid, mida tema haldusala asutuste sisestajad on sisestanud)
- **Asutuse sisestaja** (hetkel on ca 95 asutust: ministeeriumid, ametid, inspeksioonid, muuseumid jne kokku ligi ca 200 sisestajaga):
 - Logib sisse riigiteenuste rakendusse (www.riigiteenused.ee)
 - Vaatab rakenduses oma asutuste teenuseid, vajadusel kirjeldab uusi teenuseid (täidab iga teenuse jaoks veebivormi) oma asutusele või muudab olemasolevaid teenuste kirjeldusi
- **Toimetaja:**
 - Sisuliselt pole eraldi roll, keegi peaadministraatori õigustega isik, kes peab kinnitama teenuse kirjelduse enne kui see avalikustatakse.

Hetkel on avalike teenuste kataloogi kirjeldatud ligi 1400 teenust.

Lisainfo projekti kohta on siin: <https://github.com/MKM-ITAO/riigiteenused> (sh juhendid: <https://github.com/MKM-ITAO/riigiteenused/wiki>) Rakenduse (sh riigiteenused.ee ja kodulehele installeeritava „saki“) kood on siin: https://github.com/MKM-ITAO/riigiteenused_kood.

Käesoleva dokumendiga kaasnevad järgmised lisad:

- Täpsemad ärinõuded rakendusele (sh muudatused, mis tuleb käesoleva projekti raames teenuste kataloogi rakendusse teha) on kirjas **lisas 2**.
- **Lisas 3** on toodud teenuste kirjeldamiseks kasutatav kirjelduskeele atribuudid koos plaanitavate muudatustega
- **Lisas 4** on toodud kirjelduskeele taksonoomiate loetelud ja plaanitavad muudatused
- **Lisas 5** on toodud reeglid, kuidas teenuste kataloogi statistikavaates (<https://www.mkm.ee/et/statistika/valitsus>) statistikat arvutada, lisaks on toodud seal ära kasutajate õigused ja vaated rollide lõikes
- **Lisas 6** on toodud rakenduse praegune tehniline arhitektuur.

Tellitavate tööde kirjeldus

Käesoleva projekti raames tuleb Pakkujal teha järgnevat:

- **Täpsustada ärinõudeid** koostöös tellijaga (viia läbi intervjuu/-d), et selle põhjal oleks võimalik alustada kataloogi järgmise versiooni arendamist. Tellija kinnitab täpsustatud ärinõuded.
- Viia täpsustatud nõuetega **vastavusse riigiteenused.ee rakendus** ning kodulehtedele installeeritav **teenuste otsingu ja statistika kuvamise moodul** (näide praegu ainsana töötavast moodulist on siin: <https://www.mkm.ee/et/teenuste-otsing>). Arendaja võib omalt poolt teha ettepanekuid nõuete täiendamiseks, muutmiseks. Kindlasti ei pea arendaja aluseks võtma olemasolevat rakendust (st võib pakkuda nullist uue rakenduse arendamist).
- Rakenduse ja selle moodulite uue versiooni **prototüübi loomine ja kasutatavuse testimine** vähemalt 3 kasutaja peal. Testkasutajad leiab Tellija. Paranduste tegemine prototüübis kasutatavuse testimise tulemusel selgunud vigade parandamiseks.
- **Uuenduste rakendamine live keskkonnas**, olemasolevate andmete migreerimine uude süsteemi. Pakkuja peab tegema koostööd MKMi kodulehe arendajaga, et tagada kataloogi otsingu vaate sobivus MKMi kodulehga. Täpsem töökorraldus tuleb Tellijaga kokku leppida.
- **Dokumentatsiooni koostamine ja üleandmine**. Rakenduse ja kodulehele installitava lisamoodul dokumentatsioon peab sisaldama järgmiseid dokumente:
 - Arhitektuuri dokument. Masinloetav liides (<https://www.rigiteenused.ee/api/et/all>) tuleb kirjeldada Open API Initiative (endine Swagger) v2.0 vormingus <https://github.com/OAI/OpenAPI-Specification>
 - Tarkvara spetsifikatsioon.
 - Süsteemi tehniline spetsifikatsioon, sh lähtekoodi dokumentatsioon.
 - Administreerimisjuhend, kasutajajuhend.
- Poole päevase (kuni 6h koos kohvipauside ja lõunasöögiga) rakenduse uut versiooni tutvustav üritus Tallinnas:
 - Üritusel osaleb maksimaalselt 50 inimest
 - Üritusel pakutakse sooja lõunat (praad + magustoit, kohv) ning lisaks on kaks 15-minutilist kohvipausi
 - Ürituse ruumis peab olema wifi, projektor, pabertahvlid kirjutusvahenditega.
 - Tellija sisustab ürituse ettekannete ajast 70% (kuni 3h). Pakkuja sisustab 30% ajast (1,5h).

Projekti lõpptähtaeg on kuus kuud lepingu sõlmimisest.

Projekti juhtimine

Tellija poolt osalevad projektis umbes 3 inimest (juhtrühm), lisaks kaasatakse vajadusel projekti haldusala administraatori õigusega kasutajaid. Haldusala administraatorite kaasamine on tellija ülesanne.

Tellija tagab:

- testkeskkonda tööde teostamise ajaks ning tagab vajalikud juurdepääsud Täitjale;
- vajaliku tarkvarakonfiguratsiooni ning jõudluse serveris.

Nõuded pakkumusele

Pakkumus peab sisaldama järgnevaid osasid:

- Teostatavate tööde ajakava koos tegevustega
- Tellija ajaline panus igas ajakava etapis
- Pakkuja ajaline panus igas ajakava etapis
- Metoodika kirjeldus, kuidas oodatav lõpptulem saavutatakse
- Metoodika valiku põhjendus, miks valitud metoodika on sobivaim eesmärgi saavutamiseks
- Pakkuja arusaam tellitavast tööst
- Pakkuja meeskonna ülevaate